

Kees Heij weer naar de Molukken

Kort geleden vertok 'assistent-collectiebeheerder' dr. C.J. Heij weer voor een jaar naar Indonesië. Hij gaat er onderzoek doen naar de (broed)biologie en het voorkomen van het Moluks grootpoothoen *Eulipoa wallacei*. Kees wordt financieel gesteund door enkele Nederlandse fondsen en werkt in Indonesië samen met 'counterpart' Prof.dr.N. Sugiri en zijn studenten (I.P.B., Universiteit van Bogor). Een deel van zijn onderzoeks-uitrusting werd door het bedrijfsleven beschikbaar gesteld. Zo leverde Syntech Original Research Equipment uit Hilversum een serie precisie-thermometers en stelde Delft Instruments Electro Optics een nachtzichtkijker beschikbaar. Kees gaat deze instrumenten gebruiken bij het bestuderen van de in 1991 door onze Leidse collega en 'grootpoothoen-specialist' dr. René Dekker herondekte legplaats van *Eulipoa wallacei* op het Molukse eilandje Haruku. Deze 'boskippen' houden er een curieuze broedstrategie op na. Ze bebroeden hun eieren niet door middel

dr. C.J. Heij behangen met een deel van zijn onderzoeks-uitrusting, vlak voor zijn vertrek naar de Molukken

van lichaamswarmte, maar leggen eieren in een kuil die ze zelf graven. Hiervoor zijn ze uitgerust met relatief grote poten, vandaar de naam 'grootpoothoen'. Zonne-energie zorgt ervoor dat de eieren, die soms wel tot een meter diep begraven liggen, uitkomen. De kuikens graven zichzelf uit en kunnen, eenmaal boven de grond, direct vliegen. Ze zijn verder ook geheel zelfstandig. Volwassen grootpoothoenders bemoeien zich niet met hun jongen. Kees Heij zal zich bij de legplaats op Haruku installeren en voornamelijk 's nachts gaan observeren. Het schijnt dat de grootpoothoenders bij volle maan uit de lucht komen vallen en op het zandige door bos omringde terrein aan het graven slaan. Waar ze precies vandaan komen en over welk gebied de jongen uitzwermen is niet bekend. Misschien dat het Kees lukt daar achter te komen. Een ander aspect van zijn onderzoek heeft meer met de lokale mensenpopulatie te maken. Zij graven, vermoedelijk al eeuwen, de pas gelegde eieren uit en gebruiken die voor eigen consumptie en verkoop. De dorpelingen gaan bij dit oogsten op de een of andere manier selectief te werk, anders zou de legplaats op Haruku al lang verlaten zijn geweest en hadden ze letterlijk de kip met de gouden eieren geslacht. Kees is benieuwd naar de achtergronden van de oogsttraditie en naar de verhouding tussen het aantal gelegde en geoogste eieren. Naast het waarnemen op de legplaats en het onderzoek naar het oogsten van de eieren, gaat Kees Heij ook op zoek naar andere legplaatsen op Haruku en op enige andere Molukse eilanden, zoals Seram, Halmahera en Buru. Het Moluks grootpoothoen is namelijk zo zeldzaam geworden dat het exact in kaart brengen van zijn huidige verspreidingsgebied van groot belang is voor de bescherming van de soort. Kees heeft toegezegd ons van zijn bevindingen op de hoogte te houden.

DEINSEA te koop voor vriendenprijs

De eerste aflevering van ons wetenschappelijke jaarbericht DEINSEA (zie de vorige 'Straatgras') is 15 april j.l. gepubliceerd. Leden en donateurs van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam kunnen op vertoon van hun lidmaatschaps/donateurskaart een exemplaar voor de vriendenprijs van f 25,- in de museumwinkel kopen.

Dr. A.B. van Deinse wijst op de rudimentaire tanden in de bovenkaak van een potvis; Parkkade, Rotterdam, maart 1937
 De tentoonstelling *HET KABINET VAN DR.A.B. VAN DEINSE* (over walvissen en zoölogische rariteiten) duurt nog tot en met 11 september 1994

Natuurmuseum ANWB-bewegwijzerd

Voor het eerst in onze 67 jarige geschiedenis zijn we op een officieel ANWB-bord vermeld. We staan samen met het ons belovende gebouw luid en duidelijk aangekondigd op de Westzeedijk. Volgens kenners bestaan we nu pas echt.

colofon

Straatgras is een kwartaal-uitgave van het Natuurmuseum Rotterdam, waarin opgenomen mededelingen van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam N.M.R. -oplage 400- ISSN 0923-9286

adres: Natuurmuseum Rotterdam, Westzeedijk 345 (in het Museumpark), 3015 AA Rotterdam, telefoon 010 436 42 22

openingstijden: dinsdag - vrijdag 10-17, zondag 11-17 uur

correspondentie: postbus 23452, 3001 KL Rotterdam

fax: 010 436 43 99

aan dit nummer werkten mee: Rocka Reprografie (druk), Kees Plaisier (tekst), Erwin Kompanje (tekst), Jelle Reumer (column), Jan Nieuwenhuis (interview), Erik van Broekhuizen (opmaak), Kees Moeliker (tekst & eindredactie)

